

CONCEPTVERSLAG

Raadscommissie voor Werk en Inkomen, Educatie, Jeugd, Diversiteit en Grotestedenbeleid van donderdag 9 december 2004 van 9.00 uur tot 12.31 uur in zaal 0239 van het Stadhuis

Voorzitter:	mw. Van Pinxteren,
Commissiegriffier:	mw. F.F. Coppen
Portefeuillehouder:	dhr. Aboutaleb
Aanwezige leden:	mw. Asante (PvdA), mw. Van der Garde (PvdA), mw. Schaapman (PvdA), dhr. Limmen (CDA), dhr. Weenink (CDA), mw. Meijer (SP), dhr. Paquay (SP), mw. Sargentini (GrLi), mw. Van der Wieken-de Leeuw (VVD), dhr. Yurdakul (Zafer) (D66), dhr. Kors (MM'99), dhr. Haffmans (AADG)(tot de schorsing)
Met bericht afwezige leden:	mw. Geerdink (VVD)
Overige aanwezigen:	mw. Westera (commissiesecretariaat), dhr. Masthoff (SDA), mw. Van Lierop (SB), dhr. Schreuder (DWI) mw. Muiser (VBA).

Vast te stellen in de vergadering van 20 januari 2005

Algemeen

A.1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 9.07 uur en heet iedereen welkom. Zij biedt haar excuses aan voor het ongemak bij het betreden van de zaal door beveiligingsmaatregelen.

A.2. Mededelingen

De **voorzitter** deelt mee dat de wethouder om 12 uur weg moet en vanavond niet kan komen. Zij verzoekt de commissieleden dringend bij het vaststellen van de agenda aan te geven welke punten kunnen worden doorgeschoven naar de volgende vergadering en zich te beperken in hun teksten.

De commissieleden wordt gevraagd aan te geven wanneer de hoorzitting voor jongeren het beste uitkomt. Op 20 Januari a.s. wordt een werkbezoek aan DWI gehouden.

Met de commissiegriffier is zij naar de heropening van het Altra College in Noord geweest. Dat was heel leuk. Zij betreurt het dat er geen commissieleden waren en zal een voorstel doen om bij een school op werkbezoek te gaan.

Uitgedeeld wordt:

- de brochure "Arm in Amsterdam in 2004, een uitgave van DISK.
- Memo wethouder W+I d.d. 2.12-04 over actuele cijfers over de werkloosheid in Amsterdam
- CC .Brief van de Stedelijke Marokkaanse Raad d.d. 6 december 04 aan wethouder Aboutaleb over subsidieaanvraag SMR t.b.v. Mentorproject.

A.3. Vaststelling agenda

De **voorzitter** stelt voor de discussie over agendapunt A.9 "Actieplan wij Amsterdammers", beperkt dan wel niet in deze commissie te voeren, omdat deze uitgebreid in de commissie AZ zal worden gevoerd en daarna waarschijnlijk in de Raad terug zal komen.

Mw. **Van der Wieken** is het daar niet mee eens, omdat het zeker ook de taak van deze commissie is hier iets over te zeggen, maar dit agendapunt kan wel worden doorgeschoven.

De **voorzitter** zegt toe dat het agendapunt wordt doorgeschoven.

Agendapunt W.3 wordt eerder behandeld op verzoek van de heer Haffmans, indien de insprekers dan aanwezig zijn.

Agendapunt W.4 wordt verschoven naar januari.

Agendapunten W.5, W.6 en W.7 kunnen gevoegd worden behandeld en agendapunt W.8 kan worden doorgeschoven.

Mw. **Schaapman** stelt schriftelijke vragen over agendapunt E.1

Mw. **Asante** stelt voor agendapunten E.4, E.5 en E.6 gevoegd te behandelen.

Mw. **Sargentini** heeft begrepen dat agendapunt E.6 in ieder geval moet worden behandeld.

De **voorzitter** roept de vergadering op ervoor te zorgen dat dit agendapunt nog kan worden behandeld.

Agendapunt E.8 kan worden doorgeschoven.

De commissie gaat akkoord met het besloten deel van de agenda.

A.4. Vragenhalfuur publiek

Er zijn geen insprekers.

A.5. Conceptverslag van de openbare vergadering van de raadscommissie van 18 november 2004

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.6. Resultaatgebiedsgewijze bespreking van de ontwerpbegroting 2005, portefeuilles Werk en Inkomen, Educatie, Jeugd, Diversiteit en Grotestedenbeleid.

Insprekers:

Mw. **Boerlage** (werkgroep Koopkracht en Inkomen van de vijf ouderenbonden in Amsterdam) heeft drie voorstellen ingediend, namelijk over de verhoging van de plusvoorziening, de verhoging van het sociale minimum zodat bijstand niet bij 105 procent eindigt, maar zoals in andere gemeenten bij 110 of 120 procent van het sociale minimum, en een derde punt dat bij de commissie Verkeer en misschien de commissie Bedrijven aan de orde zal worden gesteld over het gratis vervoer voor 65-plussers na de spits. Dit kost de gemeente niets, maar zal voor 65-plussers erg nuttig zijn. Als dit punt erdoor komt en de plusvoorziening wordt gehandhaafd op het niveau van vorig jaar, is haar groep niet ontevreden.

Dhr. **Minmoun Quariachi** (mentorproject Stedelijke Marokkaanse Raad) heeft een brief laten uitdelen. Het mentorproject is in 1998 opgezet om leerlingen in groep 7 en 8, en in de eerste twee jaar van het voortgezet onderwijs te helpen. Het is een experiment van vier jaar dat is gefinancierd door de gemeente. Het project is goed aangeslagen en per jaar zijn ongeveer honderd kinderen begeleid. Na evaluatie kon het project nog twee jaar doorgaan met subsidie van de gemeente. De werkzaamheden zijn uitgebreid naar andere scholen en stadsdelen.

Op dit moment wordt gewerkt met veertien scholen in vier stadsdelen. In de aanbevelingen bij de evaluatie stond dat ook moest worden uitgebreid naar andere kinderen die behoefte hebben aan hulp, naast de Turkse en Marokkaanse kinderen. De mentorgroep vond dit een goed idee vanuit het oogpunt van participatie en integratie.

De mentorgroep is goed aan de slag, de resultaten zijn goed, de scholen en ouders zijn tevreden en de leerlingen zijn tevreden. Er is een Goal mentoraat gelanceerd. Het mentorproject draagt dit een warm hart toe en heeft gesprekken met Goal gevoerd.

Het mentorproject heeft nog een keer subsidie voor twee jaar aangevraagd. De wethouder heeft dit afgewezen op grond van prioriteitstelling en gebrek aan geld. Spreker vindt het slecht dat een groep

die zoveel expertise heeft opgebouwd nu moet worden opgegeven, temeer daar steeds meer stadsdelen mee willen doen. Op dit moment zijn dat er nog drie stadsdelen geïnteresseerd.

Mw. **Schaapman** kent het project en waardeert het zeer. Zij vraagt of er een schriftelijke bevestiging is van het afwijzen van de subsidie en wat de mondelinge motivatie is, of die te maken heeft met de hoogte van de aanvraag en over hoeveel geld en kinderen het momenteel gaat.

Dhr. **Minmoun Quariachi** heeft nog geen schriftelijke afwijzing ontvangen. De mondelinge motivatie is dat de prioriteit ligt bij het Goal mentoraat en er gebrek aan geld is.

Van de ongeveer 500 leerlingen die worden begeleid zitten 100 tot 150 leerlingen in het voortgezet onderwijs. De stadsdelen hebben de verantwoordelijkheid over de basisschoolleerlingen.

De mentorgroep heeft een nieuwe subsidieaanvraag gedaan en probeert daarin te bezuinigen. Het gaat nu om een eenmalig bedrag van €75.000 voor de leerlingen van het voortgezet onderwijs en voor een bijdrage aan de overheadkosten.

Mw. **Meijer** begrijpt dat Goal het voortgezet onderwijs doet en het de taak is van de mentorgroep om leerlingen van de basisscholen te begeleiden. Zij meent dat beide instanties goed op elkaar aansluiten. Zij vraagt of kinderen in het voortgezet onderwijs er voordeel van hebben dat zij begeleiding hebben gehad en zij vraagt hoeveel kinderen de mentorgroep in de toekomst kan begeleiden als deze blijft bestaan en de stadsdelen meer gaan participeren.

Dhr. **Minmoun Quariachi** antwoordt dat ook kinderen uit het eerste en tweede jaar van het voortgezet onderwijs worden begeleid. Hij constateert dat sommige kinderen daarna nog individuele begeleiding nodig zullen hebben. Daarom heeft hij contact opgenomen met Goal om de praktijken op elkaar af te kunnen stemmen. Het voortraject dat de mentorgroep doet is heel belangrijk en wat Goal doet is ook heel belangrijk, maar anders. De kracht van de mentorgroep zit niet alleen in wat zij aanbiedt, maar ook in hoe zij dat aanbiedt.

De mentorgroep heeft een goede expertise opgebouwd, heeft goede mensen in huis en denkt binnen nu en twee jaar tot duizend kinderen te kunnen begeleiden. Daarom is een onafhankelijke stichting opgericht om het project verder te trekken.

De **wethouder** heeft inmiddels een hernieuwde aanvraag ontvangen en heeft deze in behandeling. Hij vindt het helder dat de mentorgroep zich vooral manifesteert bij de basisschoolleerlingen. Daarom ligt er een nadrukkelijke verantwoordelijkheid van de stadsdelen. Hij zegt toe dat hij dit onderwerp bij de stadsdelen zal agenderen in het kader van het portefeuillehouderoverleg. Voorzover er een centraal stedelijke opdracht ligt, zal hij daarop terugkomen.

De **voorzitter** bedankt beide sprekers.

Tweede termijn commissie:

Mw. **Asante** staat stil bij motie 667 ingediend in de commissie AZ door de heer Asscher over de Diamantbuurt. Daarin zitten namelijk ook onderdelen Jeugd. Haar fractie is verbaasd en teleurgesteld over de reactie van het College en ziet de motie als ondersteuning van het gevoerde beleid. Waarom wijst het College dit voorstel af?

Mw. **Van der Garde** merkt op dat het feit dat de PvdA-fractie geen moties heeft ingediend in deze commissie kan worden beschouwd als ondersteuning van het collegebeleid.

Haar fractie kan de inhoud van motie 716 over het behoud van gesubsidieerde arbeid steunen, maar discussieert nog over de financiële kant van de motie.

Motie 657 is inhoudelijk zeer sympathiek en de €1,9 miljoen is zeker goed besteed, maar haar fractie is het niet eens met de dekking. Als GroenLinks met een andere dekking komt, kan haar fractie de motie steunen.

Mw. **Van der Wieken** zegt dat de VVD-fractie zich ook zeer bescheiden heeft opgesteld bij het indienen van moties en vrijwel met alle preadviezen kan instemmen. Haar fractie denkt nog na over het voorstel dat de wethouder alle bespaarde fte's bij DWI inboekt.

Zij vindt de dekking voor de moties 716 over ID-banen en 657 over de armoedegelden niet juist en kan hier niet mee instemmen.

Mw. **Sargentini** antwoordt dat de dekking van €5 miljoen uit de junicirculaire staande wordt gehouden. Zij neemt aan dat de financiële expert van haar fractie dit nader zal bekijken.

Motie 654 gaat over de bezuiniging van €400.000 op Jeugd, Diversiteit en Onderwijs. Zij begrijpt dat de raadsleden het lijstje van organisaties waarop wordt bezuinigd niet voor de begrotingsbehandeling krijgen. Daarom blijft de motie staan, maar er zal een andere dekking worden gezocht.

Het College heeft geen bezwaar tegen aanneming van motie 655 over de derde GSB-aanvraag en de mogelijkheid voor drie verschillende begrotingen, omdat dit staand beleid is. Zij twijfelt daaraan. Het aannemen van de motie betekent dat het beleid moet veranderen en er op tijd een duidelijk inzicht moet worden geboden aan de Raad om keuzes te kunnen maken. Er moet worden aangetoond wat wel en niet is gekozen en waar de Raad zijn afwegingen kan maken.

Mw. **Van der Garde** ondersteunt mevrouw Sargentini hierin.

Mw. **Sargentini** vervolgt dat motie 656 over de ombuigingen van €6 miljoen op het werkbudget van DWI gaat. Haar fractie begrijpt heel goed dat het College de bezuinigingen op het personeel en het beperken van het aantal personeelsleden bij DWI wil meetellen bij de ombuigingen. Haar bezwaar is dat dit op een nette manier moet worden geboekt en dit niet ten koste moet gaan van het werkbudget dat in principe uit rijksmiddelen bestaat. Haar persoonlijke bezwaar is daarbij dat de €6 miljoen beter kunnen worden gebruikt voor werkelijke reïntegratietrajecten. Zij trekt in twijfel dat haar fractie in eerdere instantie hiervoor toestemming heeft gegeven en laat deze motie staan.

Zij begrijpt dat de dekking van €1,9 miljoen voor de armoedegelden uit motie 567 niet door iedereen prettig wordt gevonden. Zij is bang dat het moeilijk is om een andere dekking te vinden, maar zal dat proberen. Zij wijst erop dat de bezuinigingen op de zorg verder gaan en dat de premies voor ziektekosten in het komende jaar waarschijnlijk weer omhoog gaan, terwijl in het komende jaar de premies niet meer helemaal kunnen worden gecompenseerd door de gemeente.

Motie 766 over de mantelzorgers heeft een preadvisering gekregen in het kader van "dat doen wij al". Zij vraagt zich af of deze motie moet worden aangenomen, omdat deze meer rigide is dan het beleid van dit moment. De motie stelt voor mensen ouder dan 57,5 jaar vrij te stellen van de sollicitatieplicht voor de mantelzorg. Het College antwoordt dat iedereen kan worden vrijgesteld van de sollicitatieplicht voor de mantelzorg. Zij wil niet dat als de motie wordt aangenomen, mensen onder de 57,5 jaar niet meer zullen worden vrijgesteld van de sollicitatieplicht.

Dhr. **Limmen** reageert dat hij de preadvisering niet helemaal begreep. De CDA-fractie begrijpt dat op basis van de huidige regels in de Wwb mensen individueel kunnen worden vrijgesteld van de sollicitatieverplicht, maar dat dit een bevoegdheid is die bij de Raad ligt. Deze moet dat dus uiteindelijk vaststellen. Daarom begrijpt hij niet dat de motie overbodig is en zijn fractie vraagt zich af wat er nog meer gebeurt in het kader van de Wwb, omdat dit in een verordening moet worden vastgesteld.

Voor het overige kan zijn fractie zich vinden in de preadvisering van het College.

Dhr. **Paquay** heeft bij de motie Weenink geschreven dat dit een volstrekt overbodige motie is, temeer omdat deze sterk lijkt op een voormalige SP-motie die is aangenomen.

Hij stelt vast dat de heer Yurdakul grossiert in overbodige moties.

Hij zal met mevrouw Sargentini overleggen over motie 656, omdat zijn fractie niet precies begrijpt wat zij wil. Op zich is de motie sympathiek, evenals motie 655.

De financiering voor de jaarlijkse prijs van €10.000 voor de werknemer van het jaar zal zijn fractie leveren.

Mw. **Meijer** vraagt of de heer Weenink met zijn motie over de voorschool meer kinderen naar de voorschool wil, of meer geld wil uitgeven voor hetzelfde aantal kinderen. Over hoeveel geld en kinderen gaat de motie?

Amendement 663 van de heer Yurdakul reserveert een bedrag voor taalachterstand en taalgericht vakonderwijs. Wil hij meer kopklassen?

Zij is niet gelukkig met het preadvies over haar motie. De wethouder doet het te makkelijk af met de opmerking dat spreiding niet kan. Ondertussen gebeurt het wel. In Rotterdam en Utrecht werken scholen met twee wachtlijsten. Zij heeft het in haar notitie en motie vooral over achterstandsleerlingen en niet over witte en zwarte leerlingen. Zij is van mening dat achterstandsleerlingen zoveel mogelijk moeten worden gespreid, zeker als de 1.9-regeling wordt afgeschaft. Voor personeel en leerlingen is het niet goed als achterstandsleerlingen teveel geclusterd les krijgen. Zij prijst het dat het College met stadsdelen in overleg is en dat deze zoeken naar mogelijkheden voor spreiding. Wanneer kunnen de resultaten van deze overleggen en plannen worden verwacht? Dan kan zij overwegen om de motie voorlopig in te trekken.

Dhr. **Yurdakul** loopt de moties en amendementen langs.

Motie 653 over het schoolverzuim van de VVD komt overeen met een motie van D66. Over de laatste is een positief preadvies gegeven. Hij dankt het College daarvoor. Kennelijk kan het College de steun nu wel gebruiken, in tegenstelling tot vorig jaar. Zijn fractie zal die graag blijven geven op dit punt.

Bij motie 654 van GroenLinks volgt zijn fractie de preadvisering.

De motie over de verdeling van de gelden voor het Grotestedenbeleid ondersteunt hij, omdat dan de splitsing van de gelden in beeld wordt gebracht.

Bij motie 656 over het werkbudget van DWI wil hij motie 715 betrekken met ongeveer dezelfde strekking. Zijn fractie zal die steunen. Hij stelt voor eerst motie 715 in behandeling te nemen en daarna motie 656.

Bij het armoedebeleid volgt zijn fractie het College.

De motie over de voorschool is naar zijn hart. Het gaat erom dat er geen enkele kleuter met 4 à 5 jaar op de basisschool komt zonder dat hij Nederlands spreekt.

Mw. **Sargentini** meent dat de heer Yurdakul de motie interpreteert.

Dhr. **Yurdakul** is het met de strekking eens en heeft recht op zijn eigen interpretatie. Het gaat om de vraag of de wethouder gaat toezien of alle gelden die worden uitgetrokken voor te realiseren voorscholen in het jaar 2005 ook worden uitgegeven. Dat steunt hij. Als wordt gesteld dat in het jaar 2005 te weinig middelen beschikbaar zijn en er meer geld bij moet omdat pas in 2006 voldoende middelen beschikbaar zijn, ondersteunt hij de motie niet. Hij wijst erop dat het College ooit geld heeft teruggestort op de rekening van het rijk.

Zijn fractie steunt motie 669 van de heer Weenink.

Op de motie van D66 over het armoedebeleid wordt een positief preadvies gegeven omdat het collegebeleid wordt gesteund. Zo ziet zijn fractie dat ook. Intensivering van informatie naar de doelgroepen die zijn fractie graag wil bedienen vindt zij winst.

Over motie 661 wordt gezegd dat dit al gebeurt. De motie wordt verkeerd geïnterpreteerd. In zijn motie spreekt hij over het vergroten van de kansen voor leerlingen door het inzetten van moderne ICT en vraagt hij ervoor te zorgen dat scholen optimaal zijn geëquipeerd op dat terrein.

Landelijk wordt er veel gedaan over de nieuwe regelgeving voor kinderopvang, maar zijn motie gaat over het meer inzichtelijk maken van het aanbod in de stad middels een website die lijkt op de website van de gemeente over het onderwijs. Het College gaat alleen maar in op de nieuwe regelgeving. Waarom wordt de aanbodzijde niet gepreadviseerd?

Mw. **Meijer** heeft begrepen dat op scholen veel wordt gewerkt met verouderde computers van grote bedrijven. Begrijpt zij uit de motie van de heer Yurdakul dat de kinderen moderne apparatuur en internetverbindingen moeten krijgen, naar de eisen van de tijd?

Dhr. **Yurdakul** antwoordt dat het College geld uittrekt voor twaalfjarige scholieren met ouders die een inkomen hebben op bijstandsniveau. Het gaat hem om de school. Daar moeten een breedbandverbinding zijn en de allernieuwste voorzieningen zodat de stad kenniswerkers kweekt.

Een groot aantal leerlingen valt bij Havo en Vwo uit, namelijk vijftien procent. Het grootste deel valt af vanwege onvoldoende kennis van de Nederlandse taal. Zijn fractie vraagt hiervoor specifiek aandacht in haar motie over taalachterstand, om te bewerkstelligen dat de aansluiting met het hoger onderwijs goed wordt gelegd. In het preadvies van het College staat hier weinig over. Hij stelt voor deze motie te betrekken bij de notitie die zijn fractie heeft ingediend en die binnenkort in de commissie wordt besproken.

Op zijn overige moties heeft het College positief gepreadviseerd. Dit betekent niet dat zij overbodig zijn. Zijn fractie steunt de motie van de heer Weenink over de mantelzorgers en over de motie van mevrouw Meijer zegt hij dat segregatie geen bevoegdheid van de centrale stad is.

Dhr. **Paquay** reageert dat een overbodige motie een motie is waarvan in het preadvies wordt gezegd dat het al onderdeel van beleid is, tenzij het preadvies niet klopt. Hij stelt vast dat het College van het gros van de moties van de heer Yurdakul zegt dat het dit al doet. Waarom dient de heer Yurdakul zoveel overbodige moties in, of kan hij aangeven dat het College verkeerde preadviezen geeft?

Dhr. **Yurdakul** refereert aan de motie over schoolverzuim. Het College haalt in de jaren 2003 en waarschijnlijk 2004 de doelstellingen niet die zijn afgesproken. Vorig jaar heeft spreker een motie ingediend om een inhaalmanoeuvres te maken om het schoolverzuim tegen te gaan. Toen is gezegd dat die motie overbodig is. Nu zegt het College dat een en ander achter loopt en ziet men de motie als steun voor het beleid.

Dhr. **Weenink** stelt voor de motie 653 van mevrouw Geerdink aan te scherpen. Hij wil hierover overleggen, dat kan ook met de fractie van D66. De SP-fractie heeft gelijk dat voor motie 658 geen dekking is. In de begroting staat echter dat er meer informatie over de voorscholen zal worden gegeven en die is er nog niet. Daarna zal de motie worden veranderd in de richting van D66. Hij tekent hierbij aan dat bij de voorschool nevenbeleid hoort, waarbij ook ouders cursussen krijgen. Dit kan worden meegenomen in motie 659 over de meting van de taalachterstanden. Deze motie zal hoogstwaarschijnlijk iets worden aangescherpt.

Mw. **Meijer** begrijpt dat de heer Weenink ervan uitgaat dat de informatie over de voorschool niet zal duigen en hij dus alvast een motie indient.

Mw. **Sargentini** vindt dit 'de pot en de ketel'. Volgend jaar dient zij een motie in: meer geld voor de Sociale Dienst. Later zal zij een motie indienen waarin staat wat zij daar precies mee bedoelt.

Dhr. **Weenink** constateert dat hij van Hansje Kalt heeft geleerd.

Dhr. **Kors** zegt dat zijn fractie grotendeels de lijn van het College volgt.

Beantwoording:

De **wethouder** stelt het op prijs de motie over de Diamantbuurt in de commissie AZ te laten behandelen, omdat deze voor een belangrijk deel over het domein van de burgemeester gaat. Voorlopig ziet hij geen reden om af te wijken van de lijn uit de preadviering. Hij kan zich voorstellen dat het overleg in de commissie AZ tot een andere conclusie kan leiden. De ontwikkelingen in de Diamantbuurt zijn onder controle en zijn diensten hebben de afgelopen periode een verhevigde inzet gepleegd. De burgemeester is in overleg met de burgers en het stadsdeel voert overleg over cameratoezicht en intensivering van de politiezorg. Op dit moment behoeft de Diamantbuurt geen extra inzet. Daarnaast zijn er problemen over de dekking van de motie.

Mw. **Asante** begrijpt het niet helemaal. Is er genoeg geld in de stadsdelen om dergelijke problemen te tackelen of hoeft er in de Diamantbuurt niets extra's te gebeuren?

De **wethouder** heeft aangegeven dat vanuit de bestaande mogelijkheden al extra inzet wordt gepleegd; de burgemeester vanuit politie en justitie en spreker vanuit de sfeer van de werkgelegenheid; stageplaatsen en zakgeldbaantjes. Als men dat wil, kan het altijd meer, maar het probleem daarbij is de dekking.

Hij vervolgt dat voor de gesubsidieerde arbeid het beslagleggen op €5 miljoen zoals nu wordt gedaan strijdig is met de begrotingsregels. Deze discussie kan in de commissie Financiën worden gevoerd.

De lijst met de te bezuinigen objecten bij de Jeugd en Educatie is inmiddels het College gepasseerd en zal voor de stemming in de Raad beschikbaar zijn.

Hij heeft de aantekening betreffende GSB goed in zijn oren geknoopt.

De boeking van €6 miljoen bij DWI is een groot misverstand. De €200 miljoen voor werkgelegenheid is niet uitsluitend bedoeld voor het inkopen van trajecten, maar hierbij horen ook de uitvoeringskosten. Daarom heeft het College dat in de begroting op deze manier gepresenteerd.

De €1,9 miljoen voor het armoedebeleid is sympathiek, maar de aangevoerde dekking is lastig.

Het vrijstellen van de sollicitatieplicht voor mensen ouder dan 57,5 jaar voor de mantelzorg is een beleidsregel die door het College is vastgesteld. Het is een bevoegdheid van het College om als zodanig te handelen. Er moeten inderdaad nog allerlei verordeningen naar de Raad worden gestuurd die nu nog in de maak zijn.

De motie over schoolverzuim en de andere moties van D66 zijn positief gepreadviseerd. De mate waarin hij als wethouder van Onderwijs regisserend kan optreden bij het schoolverzuim is afhankelijk van de mate waarin schoolbesturen hem daartoe in staat stellen. De schoolbesturen in Amsterdam zijn bereid hem te laten optreden als regisseur op dit terrein en hij is hoopvol gestemd.

Hij heeft geen bevoegdheden om op het terrein van de uitval van Havo en Vwo op te treden. Deze zaken moeten de schoolbesturen zelf ter hand nemen, zij hebben daarvoor de budgetten. Over het tegengaan van schooluitval wordt met hem overlegd en men probeert tot actie te komen, onder andere met het mentoraat. Er is een inhaalactie op dat punt nodig.

Omdat scholen geen budgettaire ruimte hadden voor computers is gestart met CIAO. Tegenwoordig hebben scholen in hun eigen budgetten ruimte om computers aan te schaffen. Daarom is de inzet van de gemeente niet meer nodig. Deze is wel nodig waar kinderen thuis een computer nodig hebben om hun huiswerk te kunnen maken en hun ouders in de bijstand zitten. Daarvoor is een beleidslijn opgesteld en die zal worden voortgezet.

Dhr. **Yurdakul** vraagt of CIAO overbodig is

De **wethouder** bevestigt dat CIAO zal worden afgebouwd omdat het steeds minder nodig wordt.

Hij verschilt van mening met D66 over de website voor de kinderopvang en meent dat aan de kinderopvang voldoende aandacht wordt besteed.

Voor de komende jaren is er ook binnen het GSB voldoende geld voor de voorschool. Hij stelt voor het voorlopig daarbij te laten.

Dhr. **Weenink** vraagt waar de bottleneck zit bij het besteden van het geld voor de voorschool.

De **wethouder** antwoordt dat de stadsdelen belast zijn met de uitvoering van de regeling. Hij is met de stadsdelen in overleg om de voorschool beter aan te pakken. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de menging van de voorscholen, omdat kinderen vaak automatisch van de voorschool naar de basisschool gaan en deze dan vaak zwart van samenstelling wordt. De voorschool werkt als voorsortering. Bekeken wordt hoe dit probleem in de komende periode beter kan worden aangepakt.

Mw. **Meijer** wordt over het hoofd gezien in de beantwoording.

De **wethouder** excuseert zich. Hij heeft in het openbaar gereageerd op de plannen van Rotterdam om de kinderen te spreiden. Ook de minister van Onderwijs heeft dat gedaan. Er zijn grote wettelijke bezwaren om op basis van etniciteit te spreiden. Mevrouw Meijer spreekt over het spreiden van kinderen op basis van achterstand. Dit valt echter vaak samen met etniciteit en daarom heeft hij niet snel een instrument om het beter te doen dan nu gebeurt. Hij volgt Rotterdam met belangstelling en de minister hem. Wellicht kan de Lex Specialis voor de grote steden wat meer soelaas bieden.

Mw. **Meijer** heeft gevraagd wanneer zij resultaat mag verwachten van de overleggen en acties van dit moment, zodat zij eventueel reden heeft om haar motie in te trekken.

De **wethouder** adviseert dat laatste sowieso. Hij is geen notitie aan het voorbereiden, maar dit punt is ook voor hem een zorg en als er een concrete aanleiding is, zoals een beleidslijn uit Den Haag, is er reden voor nieuw overleg.

Mw. **Meijer** citeert: "Ons College is al in overleg met stadsdelen om stappen te ondernemen om segregatie tegen te gaan." Hoever is de wethouder daarmee?

De **wethouder** hoeft op dit punt niet tot spoed te worden gemaand, het is zijn hoogste zorg. Hij is in gesprek met stadsdelen en zodra hij iets te melden heeft, komt hij daarmee terug.

Mw. **Asante** heeft de Diamantbuurt hier aangekaart omdat het ook om jeugd gaat. De wethouder zegt dat het een dekkingsprobleem is en dat er in de Diamantbuurt genoeg wordt gedaan. In de motie gaat het over de Diamantbuurt en vervolgens over andere stadsdelen. Het College geeft de indiener in overweging een nieuwe motie voor te bereiden waarbij de incidentele vrijval wordt ingezet in de stadsdelen. Dit is in strijd met wat de wethouder zegt. Hoe zit dat, waarom neemt het College deze motie niet over zoals zij voorligt?

De **wethouder** heeft een toelichting gegeven. Het standpunt van het College staat in het preadvies.

De **voorzitter** sluit de behandeling af. De behandeling wordt in de Raad voortgezet.

A.7. Openstaande toezeggingen

Mw. **Van der Garde** vraagt of het verslag van 18 november jl. kan worden verwerkt in de toezeggingen.

De **voorzitter** zegt dit toe.

A.8. Termijnagenda

Akkoord.

A.9. Actieplan “Wij Amsterdammers”

Wordt doorgeschoven.

A.99. Rondvraag

Mw. **Van der Wieken** zet de homo-emancipatienota tkn. 120 op de agenda van de volgende vergadering.

Mw. **Van der Garde** wil spreken over de besteding van de armoedegelden, tkn. 119, het liefst in januari.

Mw. **Meijer** zet haar rondvraag op papier. Deze gaat over de Joke Smitschool.

Mw. **Sargentini** vraagt de wethouder wat de uitkomst is van zijn gesprek met staatssecretaris Van Hoof over het werken met behoud van uitkering. Zij vraagt tevens hoe het gaat met de overdracht van fondsen van de gemeente Amsterdam/ NV Werk naar andere steden voor de buitenstedse ID'ers. Zij heeft gehoord dat dit per 1 december jl. had moeten gebeuren om dat mogelijk te maken.

Mw. **Van der Garde** vraagt of het antwoord op de eerste vraag van mevrouw Sargentini kan worden gegeven voordat in de Raad het beleidskader wordt behandeld. Zij heeft gevraagd of de wethouder iets kan uitzoeken over de premies. Kan dit ook voor 15 en 16 december a.s.?

De **ambtenaar** zegt dit toe.

Dhr. **Yurdakul** verzoekt namens de begeleidingsgroep voor het onafhankelijke evaluatieonderzoek naar de Megabanenmarkt, de notitie op 20 januari a.s. te agenderen.

Werk en Inkomen

W.1. Onderzoeksrapporten Gemeentelijke Ombudsman m.b.t. Sociale Dienst over het 3e kwartaal 2004.

Akkoord

W.2. Vorming DWI en opheffen van de afd. IBU Sociale Dienst.

Orde:

Gezien de tijd wordt agendapunt W.2 zonder de wethouder behandeld. Het spijt mevrouw Van der Garde dat de wethouder niet aanwezig kan zijn en dat hij geen vervanger heeft gestuurd. Mevrouw Van der Wieken is het daarmee eens. Twee vergaderingen terug heeft mevrouw Van der Garde de vorming van DWI op de agenda laten plaatsen en per 1 januari 2005 is DWI een feit. Voor die tijd wil zij daarover met iemand van het College van gedachten wisselen. De wethouder was er niet van op de hoogte dat hij voor een vervanger moest zorgen, maar heeft al in augustus aangegeven dat hij vandaag om 12 uur weg moest. Hij vertrekt. Twee ambtenaren nemen het technische deel van de beantwoording op zich. De wethouder wordt gevraagd de overige vragen schriftelijk te beantwoorden.

Insprekers:

Mw. **Heinhuis-Leeuwin** (Afdeling Inkomensbeheer en Uitvaarten) doet namens de afdeling nog één maal een beroep op de politiek. Zij streeft naar behoud van de afdeling en vraagt de raadsleden niet

alleen te bezien wat de afdeling doet, maar vooral hoe zij dat doet. Zij regelt zaken en belangen van Amsterdammers die dat zelf niet kunnen, door de jaren heen ruim 4500 mensen, door het op orde brengen van hun administratie en financiën. De werkwijze is uniek in Nederland, er is een efficiënte administratie en men heeft oog en oor voor de cliënten. Veel klanten kunnen nergens anders terecht omdat de problemen te complex zijn. Vaak kunnen zij de werkelijkheid niet onder ogen zien. Voor de taak van zaakwaarnemer is er geen alternatief op de markt, daar de afdeling de enige is die bereid is te spitten in de administratie en financiën van de klant, en bereid is zonnodig ingrijpende beslissingen te nemen. Klanten kiezen liever voor de gemeente, aangezien zij die durven vertrouwen.

De afdeling krijgt veel positieve reacties, omdat de gemeente deze taak kent en zorgt voor haar inwoners die nergens anders terecht kunnen. Zowel het maatschappelijk werk als de rechtbank kiezen voor de gemeente vanwege de hoge mate van betrouwbaarheid en controleerbaarheid, en de bereidheid de nek uit te steken voor moeilijke gevallen.

Bureau Uitvaarten is een lichtend voorbeeld voor veel andere gemeenten in Nederland. Daarbij gaat het niet alleen over het regelen van een uitvaart, maar ook om de afhandeling van administratie, woning, rekeningen en nalatenschap. De VNG wil de Amsterdamse werkwijze als voorbeeld stellen voor de rest van Nederland. Deze afdeling kan dus niet worden afgebroken. De kosten worden grotendeels gedekt door de inkomsten die men genereert, door beheerkosten te verrekenen en door verhaal op de nalatenschappen.

Door deze kleine afdeling op te heffen en te versnipperen geeft de gemeente de zorg voor de zwakste Amsterdammers op en de zorgvuldigheid die daarbij nodig is. Daarom vraagt zij de opheffing van de afdeling te heroverwegen en de afdeling zo nodig elders onder te brengen.

Dhr. **Yurdakul** vraagt waarom er behoefte is aan een gemeentelijke organisatie, als de afdeling zichzelf kan bedruipen.

Mw. **Heinhuis-Leeuwin** heeft geen volledig inzicht in de financiën, maar er is al jarenlang grotendeels kostendekkend gewerkt. Er is gevraagd om verzelfstandiging, maar niemand heeft daar ooit aan meegewerkt.

Mw. **Meijer** verwacht dat het klantenbestand in de toekomst sterk zal kunnen uitbreiden omdat mensen ouder worden en langer thuisblijven. Kan mevrouw Reinhuis hier iets over zeggen?

Kan inkomensbeheer ook door marktpartijen gebeuren en wat is dan het verschil met de gemeentelijke afdeling?

Mw. **Heinhuis-Leeuwin** kan niet namens de marktpartijen spreken, maar verwacht dat deze winst willen maken. Partijen in de markt die zij kent hebben een andere werkwijze en hebben geen direct contact met de cliënten. Direct contact is een van de pluspunten van de afdeling.

Er komen inderdaad steeds meer bewindszaken binnen via het Kantongerecht, omdat mensen langer thuis blijven wonen en dat alleen mogelijk is als er een goede administratie van de financiën is. Zij verwacht een langzame uitbreiding.

Mw. **Van der Wieken** vraagt of de afdeling bereid is zelfstandig verder te gaan op basis van kostendekkendheid.

Mw. **Heinhuis-Leeuwin** denkt dat die bereidheid er wel is, maar iemand moet die kar trekken, die is nog niet gevonden.

Dhr. **Ter Brugge** (voorzitter van de Cliëntenraad) neemt afstand van de discussie zoals die vanmorgen is gevoerd over de huisbezoeken. De Cliëntenraad heeft met de directie van de Sociale Dienst regels af gesproken om deze zaak met de dienst te bespreken.

De wethouder heeft heel snel de cliëntenparticipatie geregeld bij de instelling van DWI, zodat de Cliëntenraad direct zou kunnen beginnen. Er is echter een klein probleem omdat men zonder geld niet kan beginnen. Er moeten opnieuw mensen worden ingehuurd en daarvoor moet een bureau worden ingeschakeld. Voormalig wethouder Oudkerk heeft hiervoor, samen met toenmalig staatssecretaris Vermeend, een toezegging gedaan van €30.000. Dat geld is er nog niet.

Een tweede probleem is het inhuren van personeel. De Cliëntenraad wil graag een ambtelijk secretaris inhuren. Deze man is al heel lang bezig om de zaak voor te bereiden. De heer Masthoff zegt in een brief dat er vanuit de DWI een ambtenaar moet worden ingezet vanwege de bezuinigingen.

Spreker wijst erop dat het niet de bedoeling is om de wethouder tussen de Cliëntenraad en de directie te plaatsen, want er is goed contact.

Dhr. **Paquay** vraagt verheldering over de eerste opmerking over de huisbezoeken.

Dhr. **Ter Brugge** zegt dat de Cliëntenraad met een reglement werkt waarnaar wordt gehandeld. Dit betekent dat alle zaken worden besproken met de directie van de Sociale Dienst en niet met de wethouder. De Cliëntenraad wil de relatie met de directie van de Sociale Dienst goed houden en als het niet lukt via de directie, bestaat altijd nog de mogelijkheid om met de wethouder te praten.

Dhr. **Paquay** vraagt of dit betekent dat de heer Ter Brugge vindt dat de commissie de discussie niet had mogen voeren.

Dhr. **Ter Brugge** staat daarbuiten. Iedereen is vrij in dit land te doen wat hij wil.

Mw. **Van der Garde** vraagt of de afspraken zwart op wit bij de Cliëntenraad zijn bezorgd.

Dhr. **Ter Brugge** kan dat niet zeggen. De heer Yurdakul heeft daar kennis van, maar spreker heeft niets op papier van de heer Vermeend.

Dhr. **Yurdakul** merkt op dat het in de notulen staat.

Eerste termijn commissie:

Dhr. **Yurdakul** kan zich goed herinneren dat de vorige wethouder heeft toegezegd dat het geld er zou komen. Het verbaast hem dat dit nog niet is gebeurd en dat er een ambtenaar wordt aangeboden. Kost een medewerker van DWI dan geen geld?

Mw. **Van der Garde** heeft namens haar fractie veel vragen over de vorming van DWI. Zij is enthousiast over het bezoek aan de nieuwe dienst in januari a.s. en vraagt de wethouder dan een aantal zaken goed uit te leggen. Hoe staat het met het Sociaal Plan? Blijkbaar is er tussen juli en oktober nauwelijks overleg geweest vanwege de bonden, dat is schrijnend. Er zijn werkzaamheden die nog maanden zullen duren. De korte notitie die zij heeft ontvangen roept meer vragen op dan deze beantwoordt.

De Afdeling Inkomensbeheer en Uitvaarten gaat over drie onderdelen. Is er gekeken naar mogelijkheden om deze elders bij de gemeente onder te brengen, hetzij als één team hetzij separaat en wat heeft dat opgeleverd? De afdeling heeft gesuggereerd bij de wethouder Zorg te kijken. Spreekster kan dit steunen omdat ook het boedelbeheer onder deze wethouder valt.

Voor inkomensbeheer wordt gesproken met twee potentiële overnamepartijen, waarbij wordt geselecteerd op de beste service. Zij heeft hierover haar twijfels als een particuliere instelling dit moet gaan doen.

Over de Wet op lijkbezorging wordt gezegd dat deze niet meer wordt uitgevoerd, maar dat alleen nog maar de regie zal worden gevoerd. Wie gaat de wet dan uitvoeren?

Bij alles is de vraag of de gemeente niet veel meer geld kwijt is als dit allemaal wordt uitbesteed.

Het onderdeel cliëntenparticipatie is doorgeschoven naar januari a.s. Zij vraagt of de wethouder dan op het hieronder genoemde stuk wil reageren:

“Tien bouwstenen voor een optimale cliënten-participatie bij DWI, een voorstel voor de invulling van de cliëntenparticipatie vanaf 2005, inclusief een concept-verordening. DWI mei 2004”

Zij vraagt de wethouder voor het eind van het jaar haar vragen te beantwoorden.

Mw. **Van der Wieken** kan zich in principe vinden in de vorming van DWI. Er zijn 110 functies gewaardeerd. Zijn dit alle functies die te waarderen zijn?

Zij kan zich vinden in het feit dat lijkbezorging en nalatenschapbeheer ergens anders terecht komen. Het gaat om mensen die er niet meer zijn en dat is minder precair. Bij inkomensbeheer heeft zij meer moeite. Het gaat om een zeer kwetsbare en daarmee fraudegevoelige situatie met mensen die niet voor zichzelf kunnen opkomen. Kan dit specifieke onderdeel niet elders in de gemeentelijke organisatie worden ondergebracht?

Mw. **Sargentini** deelt de opmerkingen van mevrouw Van der Garde en mevrouw Van der Wieken over het inkomensbeheer. Dit hoeft niet onder DWI te vallen, maar is wel een overheidstaak. Zij wijst erop

dat bij de vorming van DWI, zorg een onderschoven kindje is. Dit is vaker besproken maar er is weinig meegedaan. Het maakt niet uit of de zorg bij DWI komt of elders in de gemeentelijke organisatie.

De afdeling Inkomensbeheer en Uitvaarten is een mooi voorbeeld van zorg die de gemeente levert en waarvoor geen noodzaak bestaat om die niet meer te leveren. Zij heeft geen bezwaar tegen het uitbesteden van de regievoering, maar dit staat en valt volledig met de randvoorwaarden die daarbij worden gesteld.

Dhr. **Yurdakul** maakt zich zorgen over het moment dat er een nieuw team onder regie van DWI van start gaat en oude werkzaamheden ophouden te bestaan. Er is een grijs gebied als de werkzaamheden hier worden gestopt en elders worden gestart. Zijn er voorzorgmaatregelen getroffen om de overgang soepel te laten verlopen?

Over een mogelijke benchmarking tussen de diverse regio's over de nieuwe werkwijze wordt niets gezegd. Wordt dat overwogen? Hij bepleit een systeem op te zetten waarmee de diverse regio's kunnen worden vergeleken.

In welke mate worden leidinggevendenden betrokken bij de organisatie en inrichtingsprincipes, en in welke mate moeten zij de nieuwe principes overdragen aan de nieuwe teams?

Beantwoording:

Dhr. **Masthoff** antwoordt dat Klant in Beeld een voorbeeld is hoe de Sociale Dienst zijn klanten en deels zijn medewerkers overdraagt aan DWI. Natuurlijk is er altijd een grijs gebied, omdat het voor de deelnemende organisaties een complexe periode is.

De Raad heeft besloten wat DWI doet, wat binnen de gemeente wordt overgedragen en wat er aan externen wordt uitbesteed. Uiteindelijk is het aan de Raad of hij bij dit besluit blijft. Dit geldt ook voor de IBU.

Hij hoort het verhaal over de €30.000 van de Cliëntenraad vandaag voor het eerst. Hij heeft de Cliëntenraad uitvoerig schriftelijk bericht hoe met het geld wordt omgegaan. Daarover is overeenstemming. De Cliëntenraad heeft zelf voorgesteld om de nieuwe Cliëntenraad te implementeren en hij heeft nooit gehoord dat daarbij een extern bureau moest worden ingeschakeld, maar wel een secretaris. Die functie vervalt per 1 januari en hij zal de Cliëntenraad voor de korte periode die resteert een alternatief aanbieden in menskracht. Dat zal niet dezelfde persoon zijn en dit gaat niet ten koste van de bezuinigingsoperatie.

Zodra de nieuwe Cliëntenraad functioneert draagt hij de samenspraak met de raad over aan de directie van DWI. In het begin blijft hij daarbij adviseren.

Dhr. **Schreuder** ziet uit naar het bezoek van de commissie in januari a.s.

Er zijn inderdaad ongeveer 110 functies en voor de benchmark worden inderdaad voorzorgsmaatregelen genomen. Dit zit in de *planning and control cyclus*. Hetzelfde geldt voor de rol van de leidinggevendenden.

Er wordt met twee stichtingen gesproken die juist op het specifieke gebied van inkomensbeheer aan het werk zijn. Zij hebben geen winstoogmerk.

De Wet op de lijkbezorging is een wettelijke taak van de gemeente. De gemeente wil graag een voorbeeldorganisatie blijven voor de uitvoering. Het gaat met name over een aantal uitvoerende werkzaamheden zoals het leeghalen van woningen en dergelijke, die meer uitbesteed zullen worden. Daarbij is het essentieel dat er een zorgvuldige regievoering is, zodat de dienstverlening in stand blijft. Hij vindt dat hierover met de medewerkers goed overleg wordt gevoerd.

De **voorzitter** dankt de heren Masthoff en Schreuder voor hun aanwezigheid en dringt er bij de wethouder op aan de vragen van mevrouw Van der Garde voor het eind van het jaar te beantwoorden.

W.3. Huisbezoeken Sociale Dienst.

Insprekers:

Dhr. **Van der Lende** (Bijstandsbond) heeft zijn inbreng op papier uitgedeeld. De eerste alinea gaat over de feitelijke gang van zaken bij huisbezoeken. Hij gaat ervan uit dat die bekend is en vervolgt dat veel mensen een huisbezoek ervaren als een schending van hun grondrecht op huisvrede, zoals dat staat geformuleerd in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en in de grondwet. Alleen in bijzondere omstandigheden mag dit recht worden beperkt als dit bij wet is geregeld. Aan de voorwaarden die in de wet staan genoemd wordt door de GSD niet voldaan bij de huisbezoeken. De wetten en procedures worden omzeild door het verstrekken van een uitkering te koppelen aan het al dan niet toestemming geven voor een huisbezoek. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de inlichtingenplicht die in de Wwb staat. Cliënten worden zo onder druk gezet hun recht op huisvrede op te geven. Dit is onjuist en de Bijstandsbond vraagt de huisbezoeken aan iedereen te beëindigen. Voor controlerende huisbezoeken en het uitvoeren van dwang moeten de wettelijke procedures worden gevolgd.

Hij bestrijdt niet dat er met huisbezoeken fraude wordt opgespoord, maar vindt dit geen argument om de procedures te omzeilen. Men kan niet stellen dat mensen grondrechten hebben als het geen geld kost en niet als het wel geld kost. Hij is van mening dat er voldoende middelen zijn om fraude op te sporen, zoals het inlichtingenbureau, het koppelen van bestanden of een etmaal bij iemand voor de deur gaan staan.

Hij wijst erop dat fraude kan worden opgespoord, maar betwijfelt of het verschil werkelijk zo groot is met de regiokantoren waar geen huisbezoeken worden afgelegd. De cijfers van de GSD zijn daarover niet eenduidig. Hij wijst op de opmerkelijke toename van het aantal bezwaarschriften, wat niet is gespecificeerd naar regio. Uit de cijfers valt zeker niet de conclusie te trekken dat door huisbezoeken sprake is van een relevante toename van standhoudende afwijzingen.

Dhr. **Paquay** vraagt naar de andere conclusies die uit de getallen kunnen worden getrokken.

Dhr. **Van der Lende** wijst op de zeer grote toename van het aantal bezwaarschriften, met name over de eerste aanvraag van een uitkering. In het verleden werd veertig procent van de bezwaren gehonoreerd. In de regio's waar geen huisbezoeken worden afgelegd wordt 37 procent van de aanvragen afgewezen, in de regio's met huisbezoeken is dat 50 procent. Doordat de toename van de bezwaarschriften niet is gespecificeerd en onduidelijk is of deze betrekking hebben op de huisbezoeken, kan men aannemen het verschil aanzienlijk minder dan 13 procent. Om te concluderen dat er door huisbezoeken substantieel meer fraude wordt opgespoord, moeten er duidelijker cijfers op tafel komen.

Dhr. **Paquay** resumeert dat de opbrengst die de gemeente zegt te hebben veel lager is dan lijkt uit de cijfers die op papier staan.

Een aanzienlijk aantal mensen die een aanvraag indient, trekt zich terug na bericht van de GSD. Waarom laten mensen het dan afweten?

Dhr. **Van der Lende** kent een voorbeeld van iemand die na twee maanden weer werk vond. Hij was twee maanden bezig om een uitkering te krijgen, dat lukte niet en hij heeft het daarna maar laten zitten, en heeft zijn rechten niet verzilverd. Hij heeft ook de indruk dat een grote groep mensen denkt dat zij niet in aanmerking komt voor een uitkering omdat men een relatie heeft. In veel gevallen is dit niet het geval.

Mw. **Scharwächter** (op persoonlijke titel) vertelt een persoonlijk verhaal. Zij kreeg huisbezoek terwijl zij voor een ernstige hernia werd verpleegd. Daarop kreeg zij een brief zonder envelop in haar brievenbus. Haar bureaus hebben deze brief gelezen. Bij een tweede huisbezoek kon zij vanwege haar hernia niet snel de deur openen, waarop de ambtenaren concludeerden dat zij haar geen uitkering zouden geven, zoals de buurvrouw hoorde.

Spreekster is arbeidsgehandicapt en in de acht maanden dat zij moest terugvallen op de GSD is zij twee maal ten onrechte beschuldigd van fraude, is er geen hoor en wederhoor toegepast, is de Wet op de privacy overschreden en is zij onterecht bedreigd en geïntimideerd met te nemen maatregelen. Zij ervaart de bejegening door de GSD als bijzonder vernederend en klantvriendelijk. Zij vraagt zich af wat dit dan betekent voor de overige uiterst kwetsbare doelgroep, als zij als academica dit al zo ervaart. Om te voorkomen dat deze doelgroep nog langer op een dergelijke schandalige wijze wordt bejegend, doet zij een beroep op de politici om dit tijt te keren, te beginnen bij de huisbezoeken.

Dhr. **Bakker** (op persoonlijke titel) werd 1 maart jl. werkloos. Voorheen werkte hij bij Amnesty International en hij kent zijn grondrechten. Na zijn UWV uitkering had hij na twee maanden nog geen

bijstandsuitkering. Daarvoor moest hij eerst een huisbezoek krijgen. Bij dat huisbezoek kreeg hij de procedure niet te horen, wat hem zeer verbaasde. Wel werd hem van alles gevraagd en hij voelde zich na afloop geïntimideerd. Bij het nazoeken bleven zijn rechten hem volledig onduidelijk. Kennelijk wordt een systeem gehanteerd waarin de procedure voor onaangekondigde huisbezoeken bij de betrokkene niet bekend is. Dit kan niet, men behoort op zijn minst zijn rechten te kennen. De FBI wijst mensen beter op hun rechten en plichten bij een inval in hun huis.

Zijn punt is dat de rechten van betrokkenen onduidelijk en onbekend zijn.

Mw. **Voorhans** (op persoonlijke titel) deelt haar betoog op papier uit.

Vroeger kregen mensen geld van de bedeling, waarbij de kerk zich het recht voorhield hen uitgebreid en vernederend te controleren. Minister Klompé heeft de bijstand in het leven geroepen met de intentie dat mensen op een fatsoenlijke manier arm konden zijn.

Inmiddels verricht de GSD uitgebreide huiszoekingen, waarbij het huis op zijn kop wordt gezet. Er is een juridisch kader opgesteld voor mensen met een lopende uitkering. Huisbezoeken kunnen alleen worden afgedwongen bij een vermoeden van fraude. Voor nieuwe aanvragen geldt dit juridische kader niet, huisbezoeken worden standaard uitgevoerd op straffe van het niet honoreren van de aanvraag. Hoe kan deze discrepantie bestaan?

Zij verwacht dat binnen afzienbare tijd iedereen zal moeten meewerken aan een huiszoeking. Huiszoekingen zijn volgens haar in strijd met het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, de grondwet en met de jurisprudentie. Huiszoeking is alleen toegestaan met toestemming van de Rechter Commissaris bij ernstige vermoedens van fraude. Iemand die een uitkering aanvraagt kan niet bij voorbaat worden beticht van fraude.

Huisbezoeken vormen een zware geestelijke belasting, met name voor alleenstaande vrouwen. Het argument dat mensen niets te verbergen hebben gaat niet op, zij willen hun privacy beschermen.

Uitkeringsgerechtigden kunnen zich geen sanctie op hun uitkering veroorloven en zullen hun hele huis laten doorzoeken. Daarbij wordt onder andere gelet op kleding. Zij wijst er op dat veel mensen bang zijn voor de GSD. Het ontbreekt bij deze dienst aan voorlichting over de rechten en de plichten van de uitkeringsgerechtigden.

Eerste termijn commissie

Dhr. **Haffmans** merkt op dat mensen die geld krijgen van de GSD niet zozeer geld opmaken, maar geld doorgeven aan huur en voedsel. Er wordt dus geen geld over de balk gegooid. AAdG is altijd voor een basisinkomen geweest, omdat mensen recht hebben op een fatsoenlijk leven en een basisinkomen dergelijke ellende als de huisbezoeken voorkomt.

Het basisrecht op huisvrede houdt in dat men zich in eigen huis veilig moet voelen, zonder dat de overheid als *Sicherheitsdienst* een kijkje komt nemen.

Mw. **Van der Wieken** vindt niet dat huisbezoeken met de Tweede Wereldoorlog kunnen worden vergeleken.

De **wethouder** protesteert ook tegen de suggestie dat hij leiding geeft aan een *Sicherheitsdienst*.

Dhr. **Haffmans** refereert niet aan de Tweede Wereldoorlog, maar aan de periode daarna.

Hij vervolgt dat om het basisrecht op huisvrede op te schorten, er een noodzaak moet zijn. De verdediging van de wethouder dat er fraude zou zijn en dat mensen een inlichtingenplicht hebben, is daarvoor volstrekt onvoldoende. De inlichtingenplicht kan administratief worden afgehandeld. Er lijkt sprake te zijn van een doorgeschoten controledrift. Hij vraagt zich af waar dit naartoe gaat.

Iedereen heeft iets te verbergen, maar is daarmee niet frauduleus. In het huidige beleid zijn mensen bij voorbaat verdacht en wordt verwacht dat men altijd thuis is. Anders moet men zich binnen 24 uur melden. Cliënten zijn bang omdat het om hun levensonderhoud gaat. Zij kunnen niet in vertrouwen een huisbezoek afwachten of in vertrouwen contact met de GSD leggen, omdat zij daarmee hele slechte ervaringen hebben, hetzij zijzelf, hetzij van horen zeggen. Ook bij de GSD maakt men fouten.

De onaangekondigde huisbezoeken zijn disproportioneel. Hij vraagt hiermee op te houden en de inlichtingenplicht administratief af te handelen.

Mw. **Van der Garde** heeft gevraagd dit onderwerp te agenderen vanwege de onduidelijkheid hierover. Het onderwerp is zeer ingewikkeld en lastig. Zij begrijpt de kritiek en de bezwaren van mensen.

Haar fractie staat in beginsel achter de huisbezoeken, heeft hier nog eens uitvoerig over gesproken en heeft eerder met de huisbezoeken ingestemd omdat het een middel is om te checken of aanvragers recht hebben op een uitkering. Zeker aan de poort werkt dit goed. Cliënten van de GSD krijgen geld van de gemeenschap en hebben een informatieplicht. Zij citeert uit een column van Max Pam: "Ik houd niet van een wantrouwige overheid die alles controleert, maar ik houd ook niet van een naïeve overheid die je van alles op de mouw kunt spelden. Ik kan niet kiezen wat erger is." Spreekster herkent haar gevoelens over onderhavig onderwerp in dit citaat.

Huisbezoeken zijn niet alleen belangrijk omdat daarmee fraude wordt opgespoord, maar ook omdat daarmee duidelijk wordt of men recht heeft op een uitkering. Zij is echter wel van mening dat de cliënten van de GSD goed moeten weten waar zij aan toe zijn en wat hun rechten zijn. De procedure moet helder zijn. Men mag bijvoorbeeld één keer een bezoek weigeren, dat moet iedereen weten.

Het juridische kader ziet er goed uit.

Mw. **Van der Wieken** merkt op dat de indruk bestaat dat tien procent fraude op deze wijze wordt opgespoord. Wat kost het als deze niet wordt opgespoord? Voor dat geld kunnen leuke dingen worden gedaan.

Wat is het verschil tussen de vaststelling van rechtmatigheid aan de poort en de controle op rechtmatigheid? Waarom kan bij de een wel en bij de andere niet een huisbezoek worden afgedwongen?

Leidt het feit dat mensen kunnen weigeren tot een toenemend aantal weigeringen?

Zij leest dat tien procent vermoede fraude onvoldoende is voor de legalisatie van een huisbezoek. Hoeveel procent fraude is wel voldoende?

Het instrument aan de poort werkt blijkbaar heel goed. Kan daardoor het aantal af te leggen huisbezoeken in de toekomst afnemen als alle zittende uitkeringsgerechtigden zijn bezocht?

Zij is van mening dat de procedure helder moet zijn, ongeacht hoe deze er uitziet.

Als mensen onjuiste informatie hebben verstrekt bij het aanvragen van een uitkering, is er dan sprake van valsheid in geschrifte, is er dan vervolging mogelijk en gebeurt dit? Het moet mensen duidelijk zijn dat valsheid in geschrifte een misdaad is.

Dhr. **Haffmans** vraagt of mevrouw Van der Wieken het denkbaar acht dat mensen worden ontmoedigd door een aangekondigd beleid van huisbezoeken bij het aanvragen van een uitkering en of zij dat wenselijk vindt.

Mw. **Van der Wieken** denkt dat en vindt dit wenselijk als dit betekent dat er minder uitkeringen worden aangevraagd die toch zouden worden afgewezen.

Dhr. **Haffmans** constateert dat hij dat niet heeft gevraagd.

Dhr. **Limmen** vraagt wat mevrouw Van der Wieken zich voorstelt om in strafrechtelijke zin een vervolg te geven aan een aanvraag voor een uitkering gebaseerd op onjuiste informatie. Aan welke sancties in strafrechtelijke zin denkt zij dan?

Mw. **Van der Wieken** heeft weinig ervaring in het strafrecht. Als iemand ten onrechte een uitkering heeft ontvangen vindt er terugvordering plaats. Afhankelijk van de hoogte van het bedrag wordt er ook boete geheven. Zij meent dat deze boete ook kan worden opgelegd aan mensen die alleen valsheid in geschriften hebben gepleegd.

Dhr. **Paquay** heeft de afgelopen periode veel stukken gelezen en veel mensen gesproken.

Het staat buiten kijf dat er moet worden gecontroleerd, maar het stoort hem dat de stemming nu helemaal omslaat naar de anderen kant - vergeleken met de 70-er jaren - en mensen tot in hun slaapkamer worden gecontroleerd, terwijl het gaat om een uitkering die achterloopt bij de ontwikkelingen. Hiermee worden fundamentele rechten van mensen overhoop gehaald. Hij heeft de noodzaak voor deze controle niet kunnen vaststellen. De overheid heeft mogelijkheden en middelen om mensen te controleren, zoals het koppelen van bestanden. Alles kan worden nagekeken: rijbewijs, bezit van een auto, pincode, maar daarnaast is het blijkbaar nodig mensen te intimideren met een huisbezoek.

Hij concludeert dat huisbezoeken op vrijwillige basis niet werken en dat onaangekondigde huisbezoeken een middel vormen dat hij niet wenst te gebruiken om vast te stellen of mensen recht hebben op een uitkering, of recht hebben op het vervolgen van hun uitkering. Hij stelt dus voor om te stoppen met huisbezoeken.

Dhr. **Weenink** vraagt of de heer Paquay ervan overtuigd is dat de opsporing van fraude ook kan zonder huisbezoeken.

Dhr. **Paquay** is daar heel erg van overtuigd. Hij is er tegelijkertijd van overtuigd dat niet honderd procent van de fraude zal worden opgespoord. Bovendien noemt hij het geen fraude als een alleenstaande moeder met kinderen een paar tientjes ontvangt voor het helpen van de buurvrouw met het huishouden. Hij noemt dat een goede huismoeder. Men moet zich dus ook afvragen welke definitie van fraude wordt gehanteerd.

Dhr. **Weenink** noemt een voorbeeld uit zijn ervaringen in een studentenhuis.

Dhr. **Paquay** meent dat zo iemand inderdaad moet worden gepakt. Het is te betreuren als een paar fraudeurs worden gemist, maar dat is de prijs die wordt betaald voor het andere belangrijke recht dat mensen in deze wereld hebben.

Dhr. **Weenink** begrijpt dat de heer Paquay een bepaald percentage fraude acceptabel acht.

Dhr. **Paquay** beaamt dat en wijst erop dat ook onopgeloste misdaden zoals moord worden geaccepteerd als men de bewijslast niet rond heeft kunnen krijgen. Men is pas schuldig als dat is bewezen, dat geldt ook voor cliënten van de GSD.

Mw. **Van der Wieken** neemt aan dat de heer Paquay in dat geval de bewijslast rond kan krijgen door huisbezoeken. Denkt hij dat met dezelfde middelen de fraude tot een minimum kan worden beperkt zonder dat huisbezoek? Moet de gemeente kunnen leven met een bedrag van €12 miljoen?

Dhr. **Paquay** antwoordt dat wetten met een bepaald doel in het leven zijn geroepen, ook de Wet op de bescherming van de privacy. Men moet zich de vraag stellen of de grens van die wet moet worden gepasseerd of dat men bereid is een prijs te betalen voor de bescherming van de privacy. Spreker is bereid die prijs te betalen, ook als dat €12 miljoen kost.

Mw. **Sargentini** merkt op dat over twee soorten huisbezoeken wordt gesproken, namelijk bij de poort – bij het aanvragen van een uitkering – en bij Klant in Beeld – bij mensen die al een uitkering hebben. Het juridische kader dat is uitgedeeld gaat over Klant in Beeld. Daarin staat dat men een huisbezoek kan weigeren en men vervolgens de rechtmatigheid van een uitkering op het kantoor van de GSD moet aantonen. Als dat niet lukt en de GSD kan signalen van fraude aantonen, dan heeft de dienst recht om een huisbezoek af te leggen. Zij weet niet hoe het juridische kader er uitziet voor het huisbezoek aan de poort en vraagt daarnaar. Zij is geschrokken van de verhalen van de insprekers. Het beleid valt of staat bij de kennis die men heeft van de rechten en plichten bij een huisbezoek, en bij de voorlichting dat huisbezoekers niet zomaar in alle kasten en laden mogen kijken.

In september 2004 stond een bericht in de Sociale Dienstpost dat mensen een huisbezoek konden verwachten. Veel mensen zijn daar nerveus van geworden. Het plan was om alle mensen met een uitkering te bezoeken, maar dat plan schijnt te zijn aangepast. Zij verzoekt de wethouder om alle mensen van wie de rechtmatigheid van de uitkering op papier of in het kantoor is vastgesteld te berichten, dat er tot nader orde geen noodzaak is om hen te bezoeken. Zij verwacht dat dit veel onrust zal wegnemen.

De **wethouder** vraagt wat er moet gebeuren als er een signaal binnenkomt dat er sprake zou zijn van fraude.

Mw. **Sargentini** antwoordt dat er dan een signaal is en de wethouder dan volledig is zijn recht staat. Hij kan haar voorstel ook anders formuleren.

Dhr. **Limmen** vraagt of het niet in essentie zo is dat huisbezoeken onverwacht zijn en niet regulier, en de zekerheid die mevrouw Sargentini wil geven niet gegeven kan worden.

Mw. **Sargentini** beaamt dat, maar zij meent dat bij Klant in Beeld de doelmatigheid en de rechtmatigheid van de uitkering wordt bekeken. Als de rechtmatigheid is vastgesteld, is er daarna geen reden meer om een bezoek af te leggen. Bij vermoeden van fraude moet er wel een huisbezoek worden afgelegd, maar dat gaat over minimale aantallen. De GSD gaat werken met risicoprofielen. Mensen die al langdurig een uitkering hebben, vallen makkelijk uit het risicoprofiel en krijgen geen bezoek omdat daarvoor geen personeel is. Deze mensen hoeven niet onnodig zenuwachtig worden gemaakt.

Overigens, door de hantering van het risicoprofiel valt de doelstelling om te bezien of mensen in aanmerking komen voor bijzondere bijstand buiten boord, omdat dan bijna alleen mensen worden bezocht die hoogstwaarschijnlijk frauderen.

Zij vraagt of als mensen niet thuis worden aangetroffen bij een huisbezoek - aan de poort -, er meer tijd mag zitten tussen dat vergeefse bezoek en een bezoek aan de dienst dan de nu gehanteerde 24 uur.

GroenLinks is in principe niet tegen huisbezoeken, maar wijst nadrukkelijk op de randvoorwaarden. Wat weten mensen van hun rechten, hoe worden die verteld bij een huisbezoek en hoeveel beroepszaken zijn er naar aanleiding van de twee soorten huisbezoeken.

Dhr. **Yurdakul** wijst erop dat het College een duidelijke opdracht van de gemeenteraad heeft gekregen, namelijk het rechtmatig verstrekken van uitkeringen. Het College werkt hier hard aan en gebruikt daarbij de huisbezoeken als instrument. Er wordt immers €1,2 miljard besteed aan uitkeringen en apparaatskosten.

Volgens hem maakt het niet veel uit of iemand een uitkering aanvraagt of al een uitkering heeft, daarom gaat de voorliggende notitie over beide categorieën mensen. Hij verwacht van de GSD dat deze de nieuwe klanten goed informeert over hun rechten en plichten. Blijkbaar gebeurt dat niet en heeft men het gevoel dat op onrechtmatige wijze informatie wordt verzameld om van een recht te worden afgehouden. Dit is een ernstige beschuldiging die hij zich aantrekt.

Welke aanvullende activiteiten zijn nodig om mensen die zich aanmelden bij de GSD precies te vertellen wat hun rechten en plichten zijn en wat de positie van huisbezoeken daarin is?

Dhr. **Limmen** zegt dat zijn fractie voorstander is van het idee om bijstandsgerechtigden thuis te bezoeken om te controleren of de verstrekte uitkering rechtmatig is. Deze ochtend is duidelijk geworden dat mensen niet weten wat hun rechten en plichten zijn. Het is verstandig dat de wethouder dit nader uitlegt.

De heer Paquay zegt dat men moet accepteren dat een bepaald gedeelte van de uitkeringen niet rechtmatig is.

Dhr. **Paquay** wordt verkeerd geciteerd. Hij heeft gezegd dat er een prijskaartje hangt aan het overschrijden van een bepaalde grens. Die grens is voor hem belangrijker dan het prijskaartje en hij is bereid een bepaald bedrag te verliezen, ervan uitgaande dat daarmee alle grondrechten van mensen in stand worden gehouden.

Dhr. **Limmen** merkt op dat de heer Paquay uiteindelijk accepteert dat een bepaald gedeelte van het gemeenschapsgeld ten onrechte aan mensen wordt verschaft. Spreker meent dat de echte prijs die wordt betaald niet alleen wordt gevormd door de onterecht uitgekeerde bedragen, maar ook dat in essentie het draagvlak voor deze voorzieningen wordt ondergraven. Daarom vindt de CDA-fractie dat er huisbezoeken moeten worden gedaan, ook al wordt hij er niet altijd vrolijk van.

Dhr. **Haffmans** vraagt waarom de heer Limmen denkt dat het draagvlak verdwijnt.

Dhr. **Limmen** is bereid heel ver te gaan om het draagvlak voor sociale voorzieningen, waaronder de bijstand in Amsterdam, in stand te houden. Op het moment dat het beleid van de wethouder ertoe leidt dat tien procent van de uitkeringen kunnen worden teruggevorderd omdat ze niet rechtmatig blijken te zijn, kan hij niet meer uitleggen dat dit beleid niet moet worden uitgevoerd. Er moet wel zorgvuldig mee worden gewerkt.

Dhr. **Haffmans** vraagt of de heer Limmen weet wat de controle op de uitkeringen kost.

Dhr. **Limmen** kent dat bedrag niet. Het gaat hem meer om de principiële vraag of huisbezoeken moeten worden afgelegd. Zijn fractie is daar voorstander van omdat daarmee de essentie van de regeling overeind wordt gehouden.

Hij heeft ook een vraag. Klant in Beeld wordt in een aantal regio's toegepast. Wat zijn de ambities van de wethouder om deze regeling verder en breder toe te passen?

Beantwoording

De **wethouder** is ook onder de indruk van de verhalen van de sprekers die te goede trouw zijn en bij wie er iets is misgegaan bij de huisbezoeken. Hij zegt toe dat hij er alles aan zal doen om de

uitvoering te verbeteren en de mensen te wijzen op hun rechten en plichten. Via MUG en andere bladen van de Sociale Dienst is er veel gepubliceerd over de huisbezoeken, maar dat is niet in alle gevallen voldoende gebleken. Hij zal zich beraden op nadere stappen.

Hij is zelf op huisbezoek geweest en noemt een voorbeeld. De Sociale Dienst had in het onderhavige geval een signaal over vermoeden van fraude ontvangen. Er was sprake van illegale bewoning door drie mensen, de hoofdbewoner woonde in Hamburg en was actief in de prostitutie, het huis werd gebruikt voor illegale kinderopvang en 's avonds voor prostitutiedoeleinden. De huurster haalde een keer per maand de uitkering op en de huuropbrengst van de illegale onderhuur. De totale fraude van de Sociale Dienst bedroeg €60.000. Zo heeft de wethouder meer voorbeelden, waarbij zelfs sprake was van enorme verwaarlozing van een kind.

Hij wijst erop dat deze verhalen hier niet worden verteld, maar hij wil daar wel tegen optreden.

Dhr. **Paquay** wijst op de schade en vraagt waarom de Sociale Dienst/gemeente Amsterdam niet in staat zijn geweest in de periode daarvoor te constateren dat er iets mis is, met alle middelen die er zijn.

De **wethouder** antwoordt dat de koppeling van bestanden ook aan stringente regels is gebonden. De wetgever gaat hierover, maar misschien heeft het ook te maken met de "naïeve overheid" waar Max Pam over schreef.

Dhr. **Paquay** herformuleert zijn vraag. Zou de wethouder met het koppelen van bestanden en andere administratieve middelen ontdekt hebben wat hij met de huisbezoeken heeft ontdekt?

De **wethouder** antwoordt nee.

Dhr. **Haffmans** benadrukt dat er blijkbaar signalen waren en deze voorbeelden niet gaan over zaken waarover het hier wordt gesproken.

De **wethouder** probeert aan te geven dat hier burgers inspreken die te goeder trouw zijn en het gevoel hebben door de overheid onheus te zijn behandeld, maar daartegenover staan burgers die niet altijd te goeder trouw zijn en waartegen moet worden opgetreden. De vraag is of een huisbezoek daarin een adequaat middel is.

Hij wijst erop dat in 37 procent van de gevallen een aanvraag voor een uitkering wordt afgewezen in regio's waar geen huisbezoek aan de poort wordt gedaan en waar dit wel zo is, is dat percentage 50. Voor hem is elk verschil in deze cijfers te groot en is elk geval van fraude er een teveel.

Dhr. **Paquay** vraagt of het dan om 13 procent fraude gaat. Waarom denkt de wethouder dat?

De **wethouder** antwoordt dat bijna in alle gevallen dat er sprake is van weigeren aan de poort, er sprake is van bewust verkeerd opgegeven personalia en adressen.

Dhr. **Paquay** vraagt of dat fraude is.

De **wethouder** antwoordt dat het bewust verkeerd verstrekken van gegevens is.

Dhr. **Haffmans** meent dat deze mensen ook via andere wegen opgespoord kunnen worden.

De **wethouder** antwoordt dat men bij het register kan opgeven dat men ergens anders woont dan men feitelijk woont.

De eerste voorzichtige schattingen naar aanleiding van Klant in Beeld wijzen op vijftien procent fraudegevallen, maar wanneer er sprake is van tien procent fraude over de hele stad gaat het om een bedrag van €50 miljoen dat de goedwillende burgers van deze stad mislopen.

Dhr. **Yurdakul** vraagt om een toelichting van het bedrag.

De **wethouder** zal de onderbouwing later geven. Hij constateert dat het om een fors bedrag gaat, dat in geen verhouding staat tot de kosten voor de huisbezoeken. Het gaat hier om een duivels dilemma waarvoor hij zich gesteld ziet. Bewust verkeerd gebruik moet eruit worden gehaald om te zorgen voor een draagvlak voor de bijstand. Anders is iedereen met een uitkering in potentie een fraudeur. Daarom wil hij laten zien dat hij hard optreedt tegen fraude, zodat iedereen ziet dat mensen met een uitkering terecht een uitkering krijgen. Dit verstevigt het draagvlak onder een belangrijke sociale voorziening en dat wil hij bereiken. In het verleden is dit mogelijk teveel op zijn beloop gelaten.

Het is schandelijk dat brieven zonder envelop worden achtergelaten. Dat moet anders.

Voor de huisbezoeken is een juridisch kader. Mensen kunnen weigeren, maar moeten vervolgens administratief laten zien waar zij staan. Dit moet hen kenbaar worden gemaakt. Hij vindt het verstandig wel mee te werken aan een huisbezoek als men niets te verbergen heeft, omdat het anders veel werk is om de rechtmatigheid van een uitkering aan te tonen.

Dhr. **Paquay** vraagt of de wethouder wel eens huisbezoek heeft gehad als uitkeringsgerechtigde. Hij weet niet waar hij over praat.

De **wethouder** heeft nooit een huisbezoek gehad, maar is wel op huisbezoek geweest. Als hoeder van het algemeen belang moet hij onrechtmatigheid bestrijden.

Dhr. **Paquay** meent dat wordt vergeten dat mensen worden vernederd, terwijl zij alles hebben gedaan om in aanmerking te komen voor een uitkering. Daar gaat het hem om.

De **wethouder** heeft hiertegenover zijn verhaal gezet.

Hij is niet genegen de huisbezoeken stop te zetten, wel om te verhelderen en mensen te wijzen op hun rechten en plichten. Hij geeft toe dat de GSD pioniert en dat er fouten kunnen worden gemaakt, en hij neemt de signalen ter harte.

In januari a.s. is hij voornemens in het College nieuwe voorstellen te doen naar aanleiding van de opgedane ervaringen in de afgelopen periode. Daarbij wordt gekeken naar risicoprofielen en naar de armoede waartegen men aanloopt bij de huisbezoeken. Tot die tijd gaat hij door met de huisbezoeken, waarbij rekening wordt gehouden met de signalen die hij hier heeft ontvangen.

Mensen die de huisbezoeken uitvoeren worden daarvoor getraind. Zij moeten nadrukkelijk letten op de rechten van de mensen waar zij op bezoek komen en voorkomen dat deze worden gekwetst doordat op ongewenste momenten op bezoek wordt gekomen, zoals bijvoorbeeld op de Sabbat.

Bij Klant in Beeld zit de kracht van een huisbezoek in het onaangekondigd langskomen. Uit ervaring blijkt dat daardoor oneigenlijk gebruik eerder wordt opgespoord. Bij de aanvraag van een uitkering wordt altijd gemeld dat er een huisbezoek zal volgen.

Hij kan niet garanderen dat mensen die eenmaal een huisbezoek hebben gehad, niet meer worden lastiggevallen.

Mw. **Sargentini** gaat het erom dat er mensen zijn die geen bezoek hebben gekregen. Hun rechtmatigheidsonderzoek wordt zoals altijd op papier afgedaan. Zij weten niet dat het huisbezoek verband houdt met het rechtmatigheidsonderzoek en denken dat zij nog bezoek zullen krijgen. Een huisbezoek is een inbreuk op de privacy. Om te voorkomen dat mensen hierover zenuwachtig worden, kan hen worden gemeld dat zij geen huisbezoek zullen krijgen omdat hun uitkering rechtmatig is gebleken. Zij vraagt de wethouder deze mogelijkheid te onderzoeken. Als er een signaal binnenkomt van vermeend oneigenlijk gebruik, heeft de GSD altijd het recht om langs te gaan.

De **wethouder** meent dat er een verandering kan ontstaan in de persoonlijke levenssfeer van mensen. De kracht van de huisbezoeken zit in het met enige regelmatig herhalen van die huisbezoeken. Het signaal van mevrouw Sargentini is hem helder.

Mw. **Sargentini** beaamt dat als er veranderingen optreden de wethouder een reden heeft en daarvoor een formulering kan verzinnen. Het gaat haar om de grote groep mensen die toch geen bezoek krijgen omdat zij buiten het risicoprofiel vallen en waarvan de rechtmatigheid van de uitkering is vastgesteld.

De **wethouder** meent dat het probleem is dat mensen niet altijd opgeven dat zij niet alleenstaand zijn gebleven.

Hij vervolgt dat als mensen bewust gegevens verkeerd opgeven, zij extra in de gaten worden gehouden. Als er geen uitkering wordt verstrekt, wordt er niet overgegaan tot actieve vervolging. Waar er wel een uitkering is verstrekt op basis van verkeerde gegevens en het gaat om een bedrag van meer dan €6000, wordt er aangifte gedaan en wordt er actief vervolgd.

Mw. **Van der Wieken** begrijpt dat er niet tot vervolging wordt overgegaan en er geen boete wordt geheven, hoewel zij het een goed signaal zou vinden als dit wel zou gebeuren.

Een aantal vragen is niet beantwoord, zoals over het percentage fraude dat nodig is om een huisbezoek te legaliseren. Bovendien vraagt zij of het aantal geweigerde huisbezoeken toeneemt als mensen weten dat zij die kunnen weigeren en wat het verschil is tussen het feit dat een huisbezoek aan de poort niet kan worden geweigerd, terwijl een huisbezoek als men al een uitkering heeft wel kan worden geweigerd en een ander juridisch kader heeft. Waarom is dat kader niet hetzelfde, is daar een juridische grond voor?

De **wethouder** antwoordt dat hij aan pionieren is: bij welk niveau loont het om actief op te treden? Daarop komt hij nog terug.

Bij het introduceren van de huisbezoeken bij de poort is het juridische kader uitgewerkt. Hij sluit niet uit dat hij voor Klant in Beeld ook een juridisch kader uit laat werken Dit zal hij nog in het College

bespreken. Bij de aanvraag van een uitkering staat de rechtmatigheid nog niet vast. Als iemand een uitkering heeft, is ooit de beslissing genomen dat de uitkering rechtmatig wordt verstrekt. Daarom is het in het ene geval meer legitiem om dieper te graven dan in het andere geval. Hij is geen jurist en zal hier nog een keer op terugkomen.

De **voorzitter** constateert dat de vergadering het ermee eens is dat er aanvullende vragen worden gesteld, maar dat er geen tweede termijn komt.

Mw. **Van der Garde** valt over het woord "pionieren" en de zinsnede "wij kunnen fouten maken". Het juridische kader ziet er goed uit en haar fractie staat achter de huisbezoeken, maar bij zo'n gevoelige materie moet alle zorgvuldigheid worden betracht, niet alleen in de communicatie, maar ook als er iets fout is gegaan. Iemand die een fout maakt door een brief zonder envelop te posten moet op het matje worden geroepen.

Dhr. **Haffmans** was verbaasd uit de mond van de wethouder te horen: "als je niets te verbergen hebt...". Mensen hebben het recht om iets te verbergen te hebben, het recht op privacy. Hij vraagt de wethouder zich daarin te verdiepen, omdat hij daarvan geen kaas heeft gegeten.

Hij vraagt wat de kosten zijn van de controle op rechtmatigheid in zijn geheel, dus ook de huisvesting. Tevens vraagt hij hoe risicoprofielen tot stand komen.

Het gaat uiteindelijk om de vraag hoe met mensen wordt omgegaan; hoe gaat de gemeente met mensen om en hoe gaat de Sociale Dienst met zijn cliënten om. Ook deze dienst maakt fouten, maar schort dan gelijk de uitkering op. Dit scheidt geen vertrouwen in de overheid en mensen voelen zich daardoor geïntimideerd. De huisbezoeken zijn hiervan een exponent. Hij is bang dat mensen daarom geen aanvraag zullen doen voor een uitkering, ook al hebben zij daar recht op.

Mw. **Meijer** heeft een vraag over haar eigen situatie. Als zij in de situatie komt dat zij een uitkering moet aanvragen, zal men bij huisbezoek bij haar in huis kleding vinden die zij droeg tijdens haar zwangerschap, de spullen van haar vader die regelmatig bij haar logeert sinds hij weduwnaar is geworden en de spullen van de buurjongen die regelmatig bij haar huiswerk komt maken. Hoe groot is de kans dat haar aanvraag wordt gehonoreerd?

Mw. **Sargentini** sluit aan bij de woorden van mevrouw Van der Garde. Zij begrijpt dat er geen juridisch kader is voor de huisbezoeken bij de poort. Dat vindt zij vervelend. Het gaat over omgangsvormen en die kunnen getoetst worden aan een juridisch kader, tenzij dat ontbreekt. Als begin volgend jaar op dit onderwerp wordt teruggekomen, wil zij een overzicht hebben van het aantal klachten en beroepen dat is ingediend vanwege de huisbezoeken. De steun van haar fractie aan de huisbezoeken valt of staat bij de wijze waarop met mensen wordt omgegaan en bij het achterliggende kader.

Dhr. **Limmen** heeft gevraagd of Klant in Beeld over meer regio's wordt uitgerold en hij vraagt in hoeverre over strafrechtelijke vervolging van fraude voorlichting wordt gegeven.

Op de publiek tribune wordt geprotesteerd tegen het feit dat de insprekers geen gelegenheid krijgen om aanvullende vragen te stellen.

Beantwoording

De **wethouder** bedoelt met het woord "pionieren" dat Amsterdam de eerste gemeente in het land is die hiermee bezig is. Als men een nieuw concept introduceert, maakt men altijd fouten en moet men altijd bereid zijn bij te sturen. Hij is daartoe bereid. Ook het juridische kader wil hij bijsturen als dat een hindernis vormt, of het verkeerd bezorgen van post, of als mensen nog onvoldoende hun rechten en plichten kennen. Het gaat erom of men het concept huisbezoek als zodanig overeind wil houden. Hij proeft dat daar in de vergadering een stevig draagvlak voor is. Men kan hem eraan houden dat hij de uitvoering zo goed mogelijk zal laten doen, dat klachten efficiënt en doeltreffend worden afgedaan en dat waar excuses op hun plaats zijn, niet wordt nagelaten deze aan te bieden. Als daardoor niet de

weg van de Raad van State hoeft te worden bewandeld, spaart dit bovendien veel menskracht uit. Dit valt volgens hem allemaal onder "pionieren", de dienst is op weg naar honderd procent zorgvuldigheid.

De heer Haffmans maakt een karikatuur van de werkelijkheid, alsof de privacy van burgers spreker niet aan het hart zou gaan. Hij heeft eerder gezegd dat hij in het duivelse dilemma zit tussen enerzijds het bestrijden van fraude en het vergroten van het draagvlak, en anderzijds de kans lopen op het maken van fouten bij een goedbedoelende burger. Hier laveert hij tussen en moet hij keuzes maken.

Dhr. **Haffmans** merkt op dat als de wethouder het zo formuleert, hem dat goed doet, maar als hij tegelijkertijd zegt dat mensen niets te verbergen hebben en dus iedereen binnen kunnen laten, dan concludeert spreker dat de wethouder er geen kaas van heeft gegeten.

De **wethouder** volstaat met het feit dat hij geen broodje kaas eet, maar een broodje tomaat. Hij kan ook karikaturaal zijn.

Hij zal schriftelijk de kosten van de handhaving uitsplitsen en ook de risicoprofielen schriftelijk laten zien. In latere instantie komt hij hierop terug. Hij meent dat het optreden van de heer Haffmans niet bijdraagt aan het vergroten van het vertrouwen in de overheid.

Dhr. **Haffmans** concludeert dat het beter voor het vertrouwen is als iedereen juichend achter de wethouder aanloopt.

De **wethouder** heeft recht op zijn bestuurlijke opvatting.

Hij vervolgt dat mevrouw Meijer een karikatuur maakt van de werkelijkheid.

Mw. **Meijer** reageert dat dit de werkelijkheid is. Het verhaal van de wethouder over de bezoeken die hij aflegt zijn schrijnend, maar tegelijkertijd zijn er ook andere schrijnende verhalen.

De **wethouder** heeft ook zo'n schrijnende situatie meegemaakt, maar die heeft er niet toe geleid dat een uitkering is gestaakt. Hij gaat ervan uit dat uiteindelijk de zorgvuldigheid zal zegevieren. Als er fouten worden gemaakt, moet men de mogelijkheid hebben om beklag te doen.

Tussen nu en de zomer zal Klant in Beeld over de stad worden uitgerold.

Als aan de poort wordt geconstateerd dat gegevens niet juist zijn, wordt vooralsnog niet overgegaan tot strafrechtelijke vervolging, maar wordt wel bekend gemaakt dat er sprake is van een situatie die onaanvaardbaar is. Er wordt alleen tot vervolging overgegaan als er sprake is van feitelijk geïncasseerd geld en het bedrag hoger is dan €6000. Hiervoor moet samen worden opgetrokken met het OM. Onder dat bedrag wordt er overgegaan tot terugvorderen met boete.

Hij verwacht in januari a.s. met het College te spreken over de stand van zaken op dat moment en over de vraag of er tot bijstelling moet worden overgegaan. Dit zal hij de commissie laten weten.

De **voorzitter** rondt het agendapunt af met de constatering dat de wethouder zijn toezeggingen zal nakomen.

W.4. Cliëntenparticipatie.

Wordt doorgeschoven naar januari.

W.5. Factsheets W&I t/m juni 2004.

Wordt doorgeschoven naar januari.

W.6. Factsheets W&I 3e kwartaal 2004.

Wordt doorgeschoven naar januari.

W.7. Halfjaarrapportage Sociale Dienst eerste halfjaar 2004.

Wordt doorgeschoven naar januari.

W.8. Brief Weth. d.d. 29-10-04 aan commissieleden inzake resultaten project Signaalverwerking.

Wordt doorgeschoven naar januari.

Educatie en Jeugd

E.1. Onderzoeksrapport “Slechter af in de stad. Waarom worden in Amsterdam meer “Onder Toezichtstellingen”uitgesproken dan elders?”.

Wordt schriftelijk afgehandeld.

E.2. Brief Wethouder d.d. 27-9-04 inzake toezegging m.b.t. stand van zaken besteding incidenteel budget onderwijspersoneelstekort.

Wordt doorgeschoven naar januari.

E.3. Besluit B&W 2-11-04 over Extra middelen opvoed- en gezinsondersteuning.

Wordt doorgeschoven naar januari.

E.4. Besluit B&W 26-10-04 Rijksregelingen kinderopvang“Verdeelvoorstel Regeling Uitkeringen Kinderopvang 2004”.

Wordt doorgeschoven naar januari.

E.5. Voordracht aan de gemeenteraad inzake Preadvies op de notitie van raadslid mw. Geerdink Inzake “Werk in, via en voor de kinderopvang”.

Akkoord met behandeling in de Gemeenteraad.

E.6. Voordracht aan de gemeenteraad inzake Verordening Wet Kinderopvang en wijziging bijlage A Van de Verordening op de stadsdelen ivm de invoering Wet Kinderopvang per 1-1-2005.

Akkoord met behandeling in de Gemeenteraad.

E.7. Voordracht aan de gemeenteraad inzake Boeteverordening wetinburgering nieuwkomers Amsterdam.

Akkoord.

E.8. Herziening inburgeringsstelsel en de gemeentelijke gevolgen/Amsterdams Manifest Inburgering.

Wordt doorgeschoven naar januari.

Diversiteit

D.1. Brief Wethouder d.d. 22-9-04 inzake Bijzondere subsidieverordening Integratie en Participatie (SIP).

Voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter** constateert dat 20 januari a.s echt een avondvergadering is gepland, daarmee wordt niet gesjoemeld.

Zij sluit de vergadering om 12.31 uur en dankt eenieder voor zijn of haar aanwezigheid.

LIJST TER KENNISNEMING

Raadscommissie voor Werk en Inkomen, Educatie, Jeugd, Diversiteit en Grotestedenbeleid van 9 december 2004

Werk en Inkomen

- 117. Nadere informatie Salus (uitvoeringsprogramma Ruim Baan voor Werk 2004) reeds aan commissieleden gezonden d.d. 11-11-2004).
- 118. Brief Wethouder d.d. 9-11-04 inzake schriftelijke beantwoording vragen n.a.v. begroting 2005, commissie 28-10-2004 (reeds digitaal aan raadsleden gezonden d.d.10-11-04)
- 119. Jongeren en armoede, project 39/079.
- 120. Rapport IWI: de uitvoering van de Algemene Bijstandswet in Amsterdam. (beperkt rondgezonden)
- 121. Brief Wethouder d.d. 16-11-04 inzake beantwoording vragen tijdens begrotingsbehandeling over het armoedebeleid.

Educatie en Jeugd

- 122. Voortgang uitplaatsingstraject Gemeentelijk Pedologisch Instituut (GPI).
- 123. Investing extra middelen inventaris Vmbo 2004; incidentele prioriteit Vmbo 2004: € 2.500.000,=.
- 124. Brief Wethouder d.d. 3-11-04 over beëindiging rondleiding op het Stadhuis voor nieuwkomers.
- 125. Rapportage leuke en spannende activiteiten voor Amsterdamse jongeren in 2004.
- 126. Halfjaarlijkse voortgangsrapportage project "Zorg op Maat, investeren in zorgstructuur voortgezet onderwijs".
- 127. Incidentele extra middelen jeugdzorg.
- 128. Op verzoek van Wethouder brief d.d. 3-11-04 van ISA naar commissie gezonden.

Diversiteit

- 120. Homo-emancipatie in het voortgezet onderwijs in Amsterdam.